

ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНКОМІВ ТА ІНШИХ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВИХ РАД В УКРАЇНІ

А.В. Шпаковська,

студентка 5 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

В сучасній юридичній науці питання правового регулювання організації та діяльності виконкомів та інших виконавчих органів місцевих рад України не отримали належного висвітлення. На нашу думку, ці питання розглядаються фрагментарно - тільки в деяких статтях, тезах та окремих доповідях вчених на науково – практичних конференціях. Відсутність більш ретельних і комплексних досліджень у цьому напрямку надає ґрунт для їх вивчення.

Виконавчі органи є підрозділами системи місцевої ради, кількість і взаємовідносини яких залежать від розміру території, чисельності жителів, характеру їх розселення, кількості та профілю об'єктів управління, а також від функцій, які на них покладаються. Кажучи про цю систему, ми маємо на увазі взаємозв'язок органів і посадових осіб, які здійснюють виконавчу діяльність, оскільки останні є підрозділами саме місцевої ради, які можуть створювати підсистему виконавчих органів. Маючи єдиний законодавчо встановлений статус, виконавчі органи різного рівня повинні вважатися структурними підрозділами місцевої ради, які здійснюють виконавчо-розпорядчі функції.

Згідно зі статтею 11 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші

створювані ними виконавчі органи. Виконавчий комітет є колегіальним органом місцевої ради, за допомогою якого забезпечується реалізація конкретних завдань, функцій та повноважень представницького органу у виконавчо-розпорядчій сфері. Основною метою створення такого органу є необхідність колегіального та професійного вирішення питань усіх галузей виконавчої діяльності.

Після проголошення незалежності України і розбудови її як незалежної, суверенної, демократичної держави, наші законодавці не обрали шлях кардинальних системних перетворень у галузі місцевого самоврядування, а віддали перевагу адаптації вже існуючій системі, що будувалась на радянський лад. За тих часів виконавчі органи місцевої ради діяли на засадах тільки принципу колегіальності. Тому багато вчених юристів та практиків таких як Батанов О.В., Тодика Ю.М., Шумілкін В.А., Соляник К.Є., Серьогіна С.Г вважають сучасну систему органів місцевого самоврядування пережитком радянського надбання організації місцевої влади.

Зараз у відповідності з положеннями Європейської хартії місцевого самоврядування вважається недоцільним функціонування органів місцевого самоврядування тільки за одним принципом. Колегіальна основа має забезпечуватися у виконавчо – розпорядчій діяльності місцевою радою, як керуючого органу місцевої ради в широкому розумінні. Уявляється, що одним з важливих принципів організації та діяльності виконкомів є поєднання колегіальності з єдиноначальністю. Прийняття рішень має відбуватися із забезпеченням демократизації, представництва, плюралізму, широкої дискусії та оперативності, професійної відповідальності. Сприймаючи виконавчий орган місцевої ради як єдиний за структурою й функціями орган місцевого самоврядування, можна стверджувати, що колегіальність прийняття повною мірою може забезпечуватися самим виконавчими органами місцевої ради без залучення виконавчого комітету.

На нашу думку в сучасних умовах розвитку місцевого самоврядування України є необхідність реорганізації існуючої системи виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Існування в цій системі виконавчих комітетів є певним пережитком радянської форми організації влади на місцях, який в сучасних умовах позбавляє виконавчі органи оперативності і головне відповідальності за свою діяльність. Функціонування поряд з цим органом сільського, селищного, міського голови, який має особливе становище в системі місцевої ради, позбавляє виконавчий комітет місцевої ради як колегіальний орган координуючого впливу у системі виконавчих органів місцевої ради. Виконавчий комітет і відповідний голова у внутрішньому управлінні в значній мірі дублюють один одного. Передусім це стосується функцій керівництва цих суб'єктів щодо інших виконавчих органів, спрямування та координації їх роботи.

Крім того, оскільки сільський, селищний, міський голова є суб'єктом конституційно–правової відповідальності перед відповідною територіальною громадою, яка його безпосередньо обрала, то реорганізація виконавчого комітету, як колегіального органу, ліквідувало би процеси розподілу відповідальності за прийняття конкретних рішень між сільським, селищним і міським головою та складом виконавчого комітету, члени якого є командою відповідного голови. Наприклад таких, як підвищення плати за комунальні послуги, ініціатором яких є відповідний голова. Реорганізація виконавчих комітетів надасть організаційній структурі місцевої ради класичної лінійно – функціональної будови. Загальні управлінські функції перерозподіляються між радою та головою, а інші функції між управліннями, відділами та іншими виконавчими органам відповідної місцевої ради.

Науковий керівник: М.М. Воронов